

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปิดกั้นเว็บไซต์การเสนอขาย
หรือการเสพยาเสพติดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ได้มีหนังสือที่ ยธ ๑๑๐๒(วก.)/๑๒๗๔๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เนื่องจากปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีเนื้อหาภาพหรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการเสนอขายยาเสพติดหรือการเสพยาเสพติด ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นช่องทางหนึ่งที่ผู้กระทำความผิดใช้ในการลักลอบติดต่อซื้อขายยาเสพติด รวมทั้งยังเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กและเยาวชนและบุคคลทั่วไป สำนักงาน ป.ป.ส. เห็นว่านอกจากการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว สมควรนำมาตราการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาบังคับใช้ เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมดังกล่าวได้ โดยกรณีที่สำนักงาน ป.ป.ส. ตรวจสอบและพิจารณาแล้วว่าอาจเข้าข่ายที่เป็นความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวดำเนินการร้องขอต่อศาลให้คำสั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว (ปิดกั้นเว็บไซต์) ได้หรือไม่ นั้น มีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายแรก เห็นว่าการเผยแพร่ภาพหรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการเสนอขายยาเสพติดหรือการเสพยาเสพติดในระบบคอมพิวเตอร์เข้าข่ายเป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่จึงสามารถดำเนินการร้องขอต่อศาลให้คำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ฝ่ายที่สอง เห็นว่าลักษณะของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ศาลจะสั่งให้ระงับการเผยแพร่ตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ ได้นั้น จะต้องเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งเป็น การนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แล้ว ไม่มีการกำหนดให้เป็นความผิด ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจร้องขอต่อศาลให้คำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวได้ เนื่องจากการกระทำที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลได้นั้น จะต้องเป็นความผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เสียก่อน ทั้งนี้ โดยการเทียบเคียงกับบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปิดกั้นเว็บไซต์การพนันตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๒๔/๒๕๕๖)

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อยุติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการขอให้ระงับการเผยแพร่ข้อมูลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมายว่าพนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีจะยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อขอให้คำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ กรณีที่มีเนื้อหาเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทางอินเทอร์เน็ตตามนัยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่าการร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๒๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น จะต้องเป็นกรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑ (มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๗) และจะต้องเป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในหมวด ๑ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ แล้ว ไม่ปรากฏว่าพระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีเนื้อหาภาพหรือคลิปวีดิโอเกี่ยวกับการเสนอขายยาเสพติดและการเสพยาเสพติดเป็นความผิด จึงไม่ต้องพิจารณาว่าการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ความผิด ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือลักษณะ ๑/๑ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวได้ ซึ่งปัญหาคำถามนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปิดกั้นเว็บไซต์การพนันตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๒๔/๒๕๕๖)

(นายดิสทัต โทตระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๘

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้